

Literatuur leren lezen in dialoog: lezersvragen als hulpmiddel bij het leren interpreteren van korte verhalen

15 april 2022

Auteurs: [Tanja Janssen](#)

Termen: [dialogisch leren](#), [fictie](#), [hamvraag](#), [korte verhalen](#), [literatuur](#)

Collectie: [alle onderwijsniveaus](#)

Hoe stimuleer je leerlingen in het literatuuronderwijs om een reflecterende leeshouding aan te nemen en literaire teksten diepgaander te verwerken?

In dit boekje presenteer ik een didactische aanpak, gebaseerd op het principe van 'dialogisch leren'. De methode omvat twee stappen: de dialoog met de tekst, waarbij de leerling zichzelf vragen stelt tijdens het lezen, en de dialoog met anderen, waarbij leerlingen vragen en hypothesen uitwisselen en ze met elkaar bespreken. De didactische aanpak bestond deels al. Nieuw is dat wij het effect ervan in de praktijk op scholen hebben vastgesteld. Twee experimenten zijn uitgevoerd in het vierde leerjaar van havo/vwo. Door middel van voor- en nametingen onderzochten we de invloed van de aanpak op het leesproces, verhaalinterpretatie en verhaalwaardering

van leerlingen. Daarnaast hebben we ervaringen van docenten en leerlingen verzameld en in kaart gebracht met behulp van lesobservaties, logboekjes, interviews en vragenlijsten.

Het onderzoek wees uit dat de methode het literaire leesgedrag positief beïnvloedde: bij de nameting stelden leerlingen meer vragen tijdens het lezen, hun verhaalinterpretaties vertoonden meer diepgang en zij hadden na afloop meer waardering

voor complexe korte verhalen. Ook hadden zij meer oog gekregen voor de meerduidigheid en openheid van literatuur.

De docenten waren unaniem positief over de literatuurdidactische aanpak.

Niettemin signaleerden wij enkele problemen in de praktijk, die samenhangen met het feit dat vragen in deze aanpak een andere functie hebben dan in 'gewone' lessen, en met de veranderde rol van docent en leerlingen in het onderwijsleerproces. Deze problemen komen in dit boekje aan de orde, met suggesties voor mogelijke oplossingen. Ten slotte presenteer ik enkele varianten op de didactische aanpak: met andere literaire genres, in andere leerjaren en bij andere schoolvakken dan het schoolvak Nederlands.

Documenten

- [Literatuur leren lezen in dialoog](#)